

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Закарпатського угорського університету
імені Ференца Ракоці ІІ,
протокол №5 від 27 травня 2026 р.

Із змінами та доповненнями,
затвердженими Вченою радою,
протокол №7 від 25.08.2026 р.

Уведено в дію наказом ректора
№ 92 Вн від 26 серпня 2026 р.

Ректор

Черничко С.С.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

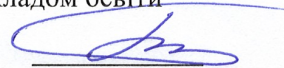
ПЕРШИЙ
БАКАЛАВР
С СОЦІАЛЬНИ НАУКИ, ЖУРНАЛІСТИКА ТА
ІНФОРМАЦІЯ
С4 ПСИХОЛОГІЯ

Берегове – 2026

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
Освітньої програми
«ПСИХОЛОГІЯ»

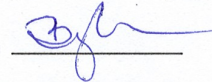
1. Гарант освітньої програми:

Тетяна ЩЕРБАН, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти

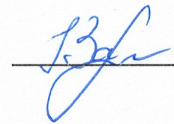

2. Розробники програми:

1. Емьовке БЕРГХАУЕР-ОЛАС, доктор філософії (Ph.D) з галузі «Соціальні та поведінкові науки», доцент, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти

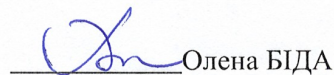
2. Ілдіко ГРЕБА, доктор філософії (Ph.D), доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти

25. 08. 2026 р.

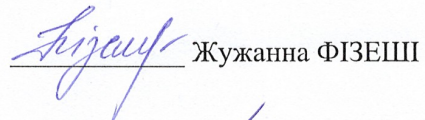
3. Завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти

25. 08. 2026 р.

 Олена БІДА

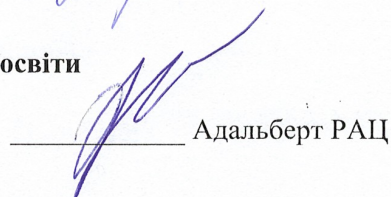
4. Завідувач відділу контингенту студентів

25. 08. 2026 р.

 Жужанна ФІЗЕІШ

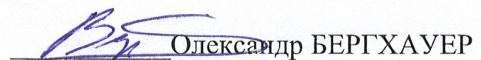
5. Керівник відділу забезпечення якості вищої освіти

25. 08. 2026 р.

 Адальберт РАЦ

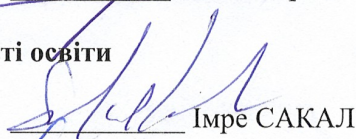
6. Проректор з навчально-методичної роботи

25. 08. 2026 р.

 Олександр БЕРГХАУЕР

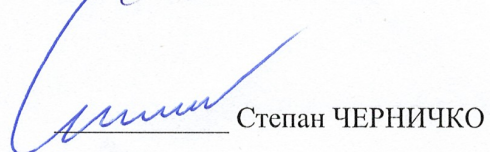
7. Проректор з наукової роботи та питань якості освіти

25. 08. 2026 р.

 Імре САКАЛ

8. Ректор

25. 08. 2026 р.

 Степан ЧЕРНИЧКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація» розроблена відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

Освітньо-професійна програма «Психологія» розроблена робочою групою кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти на основі Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 «Психологія», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 № 565. Під час розроблення програми враховано зміни до стандарту вищої освіти, внесені наказами Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 28.05.2021 № 593, від 29.12.2023 № 1583 та від 13.06.2024 № 842, Закону України № 1702-IX від 16.07.2021 р. «Про основи національного спротиву» та Наказу МОН України №1002 від 30.06.2026 про Типову програму дисципліни «ОНС». Крім того, при формуванні програми враховано положення Закону України «Про освіту» (2017 р.), Концепцію «Нова українська школа», професійні стандарти у сфері психологічної діяльності, сучасні тенденції розвитку психологічної науки, потреби ринку праці та пропозиції стейкхолдерів.

Програма орієнтована на підготовку висококваліфікованих психологів, здатних ефективно працювати в умовах соціальних змін, кризових ситуацій і мультикультурного середовища, застосовуючи сучасні науково обґрунтовані підходи та методи професійної діяльності.

Освітньо-професійною програмою регламентовано обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня бакалавра, перелік загальних і фахових компетентностей випускника, нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання, форми атестації здобувачів освіти, а також вимоги до функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. До програми також включено практичну підготовку, елементи академічної мобільності та можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

Освітньо-професійна програма «Психологія» розглянута та затверджена Вченою радою Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II з урахуванням актуальних змін нормативно-правової бази та сучасних вимог до підготовки фахівців у сфері психології.

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Проектною групою ОП «Психологія» кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II у складі:

Гарант ОП:

Тетяна ЩЕРБАН, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II.

Члени проектної групи:

1. Емьовке БЕРГХАУЕР-ОЛАС, доктор філософії (Ph.D) у галузі «Соціальні та поведінкові науки», доцент, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II.
2. Ілдіко ГРЕБА, доктор філософії (Ph.D), практичний психолог, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II.
3. Міжнародний партнер:

Естер БЕРАН, доктор філософії з психології (PhD), доцент, завідувачка кафедри психології розвитку та клінічної дитячої психології, Католицький університет імені Петра Пазманя, Угорщина.

СТЕЙКХОЛДЕРИ, включені до робочої групи:

Мар'яна МАРУСИНЕЦЬ – директор Департаменту освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації, доктор педагогічних наук, професор.

Едіта БАБЯК – начальник Управління освіти та культури Берегівської міської ради

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Ярослав ГОШОВСЬКИЙ – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної та вікової психології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Юлія БОХОНКОВА – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціології Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

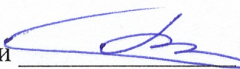
Наталія ПРОРОК – доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії психодіагностики та науково-психологічної інформації Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України.

МІЖНАРОДНИЙ ПАРТНЕР

Жужанна КЬОВІ – габілітований доктор, доцент Інституту психології Реформатського університету імені Кароя Гашпара, Угорщина

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II.

Гарант освітньої програми

Т. ЩЕРБАН

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програма спрямована на підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних здійснювати професійну діяльність в умовах сучасних соціальних викликів, кризових ситуацій та мультикультурного середовища із застосуванням сучасних психологічних підходів і методів.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- акредитації освітньої програми та проведення інституційного оцінювання освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчальних планів, силабусів освітніх компонентів і програм практичної підготовки;
- формування засобів діагностики та оцінювання якості вищої освіти;
- організації освітнього процесу та формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти;
- забезпечення функціонування системи внутрішнього та зовнішнього контролю якості вищої освіти;
- проведення атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія».

Освітньо-професійна програма ґрунтується на положеннях Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій та принципах Європейського простору вищої освіти. Вона визначає:

- обсяг і термін підготовки здобувачів вищої освіти;
- перелік загальних і спеціальних (фахових) компетентностей;
- програмні результати навчання;
- перелік, послідовність та обсяг освітніх компонентів;
- вимоги до структури освітньої програми та організації освітнього процесу.

Користувачами освітньо-професійної програми є:

- здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності С4 «Психологія»;
- науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації програми та підготовки фахівців;
- гарант освітньої програми та члени проєктної групи;
- екзаменаційні комісії;
- приймальна комісія закладу вищої освіти;
- роботодавці, професійні спільноти та інші стейкхолдери, зацікавлені у підготовці фахівців у галузі психології.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 «ПСИХОЛОГІЯ»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти https://kmf.uz.ua/uk/strukturni-pidrozdzily/kafedri/kafedra-pedahohiky-ta-psyholohiyi/
Ступінь вищої освіти та назва спеціальності мовою оригіналу	Бакалавр. С4 Психологія
Офіційна назва освітньої програми	Психологія
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Спеціальність	С4 Психологія
Код ISCED-F 2013	0313 – Psychology ¹ Освітня програма віднесена до коду ISCED-F 2013 0313 «Psychology», оскільки її зміст, програмні результати навчання та професійна підготовка спрямовані на вивчення психологічних процесів, поведінки людини, методів психологічної діагностики, консультування та психокорекційної роботи. Код відповідає міжнародній класифікації галузей освіти ISCED-F 2013 для спеціальності «Психологія». Відповідно до методичних засад визначення провідної галузі освіти, віднесення освітньої програми до певного коду здійснюється на основі її основної мети навчання, змістового наповнення та професійних функцій, які має виконувати випускник. З огляду на те, що освітня програма орієнтована на формування компетентностей у сфері психологічної діяльності, психологічного супроводу, консультування та дослідницької роботи, коректним є її віднесення до коду ISCED-F 2013 0313 «Psychology».
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання 3 роки 10 місяців
Кваліфікація	Освітня кваліфікація: Бакалавр з психології
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 6 рівень QF-EHEA – перший цикл, EQF- LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти.
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження щодо форм навчання, встановлені Стандартом вищої освіти, відсутні, освітня програма реалізується за денною формою навчання
Наявність	-

¹ Освітня програма віднесена до відповідної спеціальності та галузі знань згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей (постанова Кабінету Міністрів України № 266 у редакції № 1021 від 30.08.2024).

З метою забезпечення міжнародної зіставності, прозорості та коректної ідентифікації змісту освіти освітню програму співвіднесено з деталізованою галуззю Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013 відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 31.12.2025 № 1734.

Відповідність освітньої програми визначено за принципом домінантного змісту, з урахуванням мети освітньої програми, програмних результатів навчання та очікуваної професійної діяльності випускників.

акредитації	
Мова(и) викладання	Українська, угорська, англійська
Термін дії освітньої програми	Первинна акредитація
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://kme.org.ua/uk/osvitni-programi/
2. Мета освітньої програми	
Метою освітньої програми є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі психології, які володіють сучасними знаннями та практичними навичками, необхідними для розуміння й вирішення проблем психологічного розвитку людини, а також для аналізу та супроводу соціально-психологічних процесів. Програма ґрунтується на цілісному підході до особистості й передбачає формування здатності до психодіагностичної, консультативної та психокорекційної діяльності в різних сферах життя.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Предметна область: Психіка людини Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика та інформація» Спеціальність: С4 «Психологія» Освітня програма: Психологія 0313 Psychology (UNESCO Institute for Statistics. (2015). International Standard Classification of Education: Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions). Кваліфікація: бакалавр з психології. Дисципліни загальної підготовки 10% (24 кредитів ЄКТС)), дисципліни професійної та практичної підготовки (65%, (156 кредити ЄКТС)), дисципліни вільного вибору студента (25%, (60 кредитів ЄКТС)). Об'єкт вивчення: психічні явища, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Цілі навчання: формування наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності. Теоретичний зміст предметної області: система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань. Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги. Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, сучасні інформаційні та комунікаційні технології.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі психології, які володіють ґрунтовними знаннями та практичними навичками, а також здатні ефективно виконувати професійні завдання у сфері сучасної психології, зокрема і в освітньому середовищі. Особливістю програми є орієнтація на формування практиків, спроможних надавати психологічну допомогу та сприяти соціальній інтеграції осіб, які цього потребують, відповідаючи на реальні запити

	сучасного суспільства. Програма сприяє розвитку готовності до безперервного професійного вдосконалення та самостійного поглиблення фахових компетентностей. Вона забезпечує цілісний підхід до професійної діяльності у сфері освіти і науки, поєднуючи теоретичну підготовку з практичним досвідом.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма спрямована на підготовку конкурентоспроможних фахівців із психології, здатних працювати у складних соціальних, кризових та посткризових умовах з урахуванням сучасних суспільних викликів. Підготовка орієнтована і на потреби мультикультурного Закарпатського регіону з високою часткою внутрішньо переміщених осіб, що зумовлює зростаючий запит на психологічну підтримку населення. Фокус програми передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, необхідних для: • надання психологічної допомоги в умовах складних життєвих, надзвичайних та посттравматичних ситуацій; • здійснення психодіагностики, консультування, психокорекції та психореабілітації осіб, які зазнали психотравмуючого впливу; • роботи з вразливими групами населення (внутрішньо переміщені особи, діти та сім'ї у складних життєвих обставинах); • психологічного супроводу в інклюзивному та мультикультурному середовищі; • здійснення психопрофілактичної та просвітницької діяльності для збереження й зміцнення психічного здоров'я населення; • застосування сучасних методів психологічної допомоги з використанням цифрових технологій та доказових підходів. Реалізація фокусу програми забезпечується через систему освітніх компонентів, зокрема: • теоретико-методологічний блок (вступ до спеціальності, загальна, соціальна, вікова психологія, психологія особистості), що формує базове розуміння психіки та розвитку особистості; • дослідницький блок (основи наукових досліджень, математичні та статистичні методи, експериментальна психологія), спрямований на формування навичок доказового аналізу; • практико-прикладний блок (психодіагностика, консультування, психокорекція, психореабілітація, психологія кризових ситуацій, ментальне здоров'я, психологічний супровід інклюзивної освіти, конфлікти та медіація, психологія сім'ї), що забезпечує формування навичок роботи з різними групами клієнтів у соціальних, кризових та інклюзивних контекстах; • професійно-етичний та управлінський блок (етика психолога та правові аспекти психологічної діяльності, психологія управління, психологія прийняття рішень), що забезпечує готовність до відповідальної професійної діяльності.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма «Психологія» реалізується на засадах студентоцентрованого та компетентнісного підходів з орієнтацією на практичну підготовку. Освітній процес передбачає

	оптимальне поєднання аудиторної роботи, самостійного навчання, практичної підготовки та професійних практик. Програма спрямована на підготовку фахівців-практиків у сферах психодіагностики, психологічного консультування, психокорекції та психологічного супроводу здобувачів освіти. Вона формує готовність до індивідуалізованого підходу до учнів з метою розкриття їхнього потенціалу, а також до психологічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища. До реалізації програми залучаються практикуючі психологи, що забезпечує зв'язок теоретичної підготовки з актуальними професійними завданнями. Поєднання освітньої, науково-дослідної та практичної складових сприяє формуванню професійної компетентності та безперервному професійному зростанню здобувачів освіти. Особливістю програми є багатомовність освітнього середовища (українська, угорська, англійська мови), що сприяє збереженню мовного й культурного різноманіття регіону, відповідає законодавству України та підтримує інтеграцію у європейський освітній простір. Унікальність програми зумовлена її соціальною місією, що відповідає актуальним викликам сучасності, зокрема наслідкам воєнного стану. Закарпатський регіон приймає значну кількість внутрішньо переміщених осіб, які потребують не лише психологічної підтримки, а й сприяння соціальній інтеграції в нове середовище. У цьому контексті програма орієнтована на підготовку психологів, здатних ефективно працювати з внутрішньо переміщеними особами, надавати психологічну допомогу, здійснювати психосоціальний супровід, посттравматичну підтримку та сприяти адаптації до нових умов життя.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули освіту за освітньою програмою Психологія можуть обіймати такі первинні посади: • 2445.2 – психолог; • 2445.2 – практичний психолог; • 3423 – організатор з персоналу Професійна діяльність може здійснюватися в закладах освіти, установах соціального захисту населення, центрах психолого-соціальної та соціально-психологічної реабілітації, інклюзивно-ресурсних і навчально-реабілітаційних центрах, громадських і політичних організаціях, а також у комерційних структурах, що надають психологічні послуги. Крім того, можливе працевлаштування в правоохоронних, силових та спеціальних державних органах, пенітенціарних установах, а також провадження приватної психологічної практики.
Подальше навчання	Доступ до навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Отримання післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації; академічна мобільність.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання здійснюється на засадах студентоцентрованого підходу із застосуванням елементів самонавчання та проблемно-орієнтованого навчання. Освітній процес включає лекційні, семінарські, лабораторні та практичні заняття, консультації з

	викладачами, самостійну роботу з використанням підручників і конспектів, виконання курсових робіт та проходження практики. Поряд з аудиторною формою навчання активно застосовуються електронні засоби комунікації та онлайн-платформи. У завершальному семестрі передбачається презентація та обговорення кваліфікаційної роботи за участі викладачів і здобувачів освіти.
Оцінювання	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; презентація наукових робіт; захист курсових робіт; заліки, екзамени. Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає наступне: - оцінювання відбувається за національною 4-х бальною (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, F, FX); - оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; - критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; - оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим, об'єктивним та проводиться відповідно до встановлених процедур.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9 Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. ЗК13. Здатність до адаптивної гнучкості та міжкультурної взаємодії, що передбачає застосування психологічних знань і методів для ефективного реагування на зміни життєвих і професійних обставин, надання психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам та здійснення психосоціального супроводу в умовах інклюзивного

	середовища. ЗК14. Здатність до наукової культури, дослідницької діяльності та професійного саморозвитку у сфері психології, дотримання принципів академічної доброчесності, здійснення пошуку, аналізу та інтерпретації інформації, проведення психологічних досліджень і представлення їх результатів із урахуванням принципів сталого розвитку, громадянської відповідальності та демократичних цінностей. ЗК15. Брати участь у національному спротиві.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання). СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формувати аргументовані висновки та рекомендації. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни). СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. СК12. Здатність аналізувати та оцінювати власну професійну діяльність з урахуванням принципів толерантності, культурного й мовного різноманіття з метою підвищення її результативності та ефективності в багатомовному середовищі. СК13. Здатність організовувати та здійснювати психологічний супровід осіб з особливими освітніми потребами та внутрішньо переміщених осіб на засадах індивідуального підходу, спрямованого на підтримку їхнього розвитку, соціальної адаптації та функціонування. СК14. Здатність до ефективної командної взаємодії в освітніх і дослідницьких проєктах на основі психологічних знань, комунікативних умінь і принципів міжкультурної взаємодії, а також до безперервного професійного розвитку.
7. Програмі результати навчання	
ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефаківців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР11. Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР19. Виконувати психологічний і психосоціальний супровід осіб з особливими освітніми потребами та внутрішньо переміщених осіб з метою їх соціальної адаптації та інтеграції.

ПР20. Здійснювати психологічну підтримку освітнього процесу з урахуванням вікових, мовних і соціокультурних особливостей здобувачів освіти, спрямовану на розвиток особистості та реалізацію індивідуальних програм розвитку, а також забезпечення толерантної, ефективної міжособистісної взаємодії.

ПР21. Володіти базовими знаннями щодо структури, завдань і функцій національного спротиву та вміння застосовувати їх на практиці.

8. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Основні документи для визначення вимог	• Європейський стандарт та рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та стаття 16 Закону України «Про вищу освіту». • Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Закарпатському угорському університеті імені Ференца Ракоці II, що оприлюднений на сайті університету за адресою: • https://kme.org.ua/uk/mik/
Процедури і заходи системи внутрішнього	• визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти; • здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх

забезпечення якості освітньої діяльності	програм; • щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО; • забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників у формі стажування або проходження курсів підвищення кваліфікації з одержанням відповідного підтверджувального документа у загальній кількості 6 кредитів протягом п'ятирічного періоду або шляхом захисту дисертації; • забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; • забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; • забезпечення публічності інформації про освітні програми, рівні вищої освіти та кваліфікації; • забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти; • інших процедур і заходів.
Система забезпечення якості освітньої діяльності ЗВО та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.	
9. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Основний склад викладачів освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II (https://kme.org.ua/uk/strukturni-pidrozdily/kafedri/kafedra-pedahohiky-ta-psyxolohiyi/). Лектори, які викладають у рамках програми, є активними і визнаними вченими, які публікують праці у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, мають відповідну професійну компетентність і досвід в галузі викладання, наукових досліджень і педагогічної діяльності. Науково-педагогічні працівники проходять стажування, а також постійно підвищують рівень своєї майстерності та фахових компетентностей. Практико-орієнтований характер освітньої програми забезпечується залученням фахівців-практиків та експертів високого рівня, зокрема представників професійних спілок і асоціацій, що посилює зв'язок теоретичної та практичної підготовки. Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Виконання навчальних дисциплін забезпечується матеріально-технічною базою кафедри та навчальних підрозділів, що включає необхідне обладнання, програмне забезпечення для практичних, лабораторних, тренінгових занять і супервізії. Університет має розвинену інфраструктуру: навчальні корпуси, гуртожитки, тематичні та комп'ютерні кабінети, кабінет психологічного консультування, тренінгові аудиторії, студентські простори, спортивні об'єкти, пункти харчування, Wi-Fi та мультимедійне обладнання.

	Практична підготовка також здійснюється на базі мережі експериментальних майданчиків закладів освіти та профільних установ, що забезпечує поєднання теоретичного навчання з практикою та формування професійних компетентностей у сфері психології. Для організації освітнього процесу функціонують такі ресурси: електронна система управління навчанням «IRIS»; офіційний вебсайт закладу; доступ до мережі Інтернет; наукова бібліотека та електронні ресурси; платформи Google Classroom і Google Meet; навчальні плани, силабуси, графіки освітнього процесу; методичні матеріали для самостійної роботи та практики; рекомендації щодо виконання курсових і кваліфікаційних робіт. Здобувачі освіти мають доступ до бібліотечно-інформаційного центру з фондами навчальної, наукової та періодичної літератури, а також до електронної бібліотеки з фаховими виданнями у сфері психології. Інформаційно-комп'ютерну інфраструктуру забезпечує Центр інформатики імені Тіводара Пушкаша Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, який підтримує роботу комп'ютерних класів, мультимедійного обладнання та мережі Wi-Fi на всій території закладу. Також у закладі функціонують спеціалізовані підрозділи, що сприяють освітній, науковій, практичній, культурній і психологічній підтримці здобувачів вищої освіти.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II https://kme.org.ua/uk/ - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II (Електронний каталог бібліотеки: https://opac3.brff.monguz.hu/); https://kme.org.ua/uk/strukturni-pidrozdily/biblioteka-im-opacoi-chere-janosha/ - електронна бібліотека (репозитарій): https://dspace.kme.org.ua/home - навчально-методичні комплекси дисциплін; - дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів; - програми практик.
10. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підготовка бакалаврів за кредитно-трансферною системою. Обсяг одного кредиту 30 годин. Можливість переведення та зарахування кредитів для студентів інших закладів вищої освіти. Програма передбачає визнання результатів навчання, здобутих у формальній освіті, зокрема під час академічної мобільності студентів на території України, а також у неформальній та/або інформальній освіті.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Закарпатським угорським університетом імені Ференца Ракоці II та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів, зокрема, угодами про співпрацю з університетами Словаччини, Угорщини, Румунії тощо.
Навчання іноземних	Навчання іноземних студентів не проводиться.

здобувачів вищої освіти	
------------------------------------	--

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

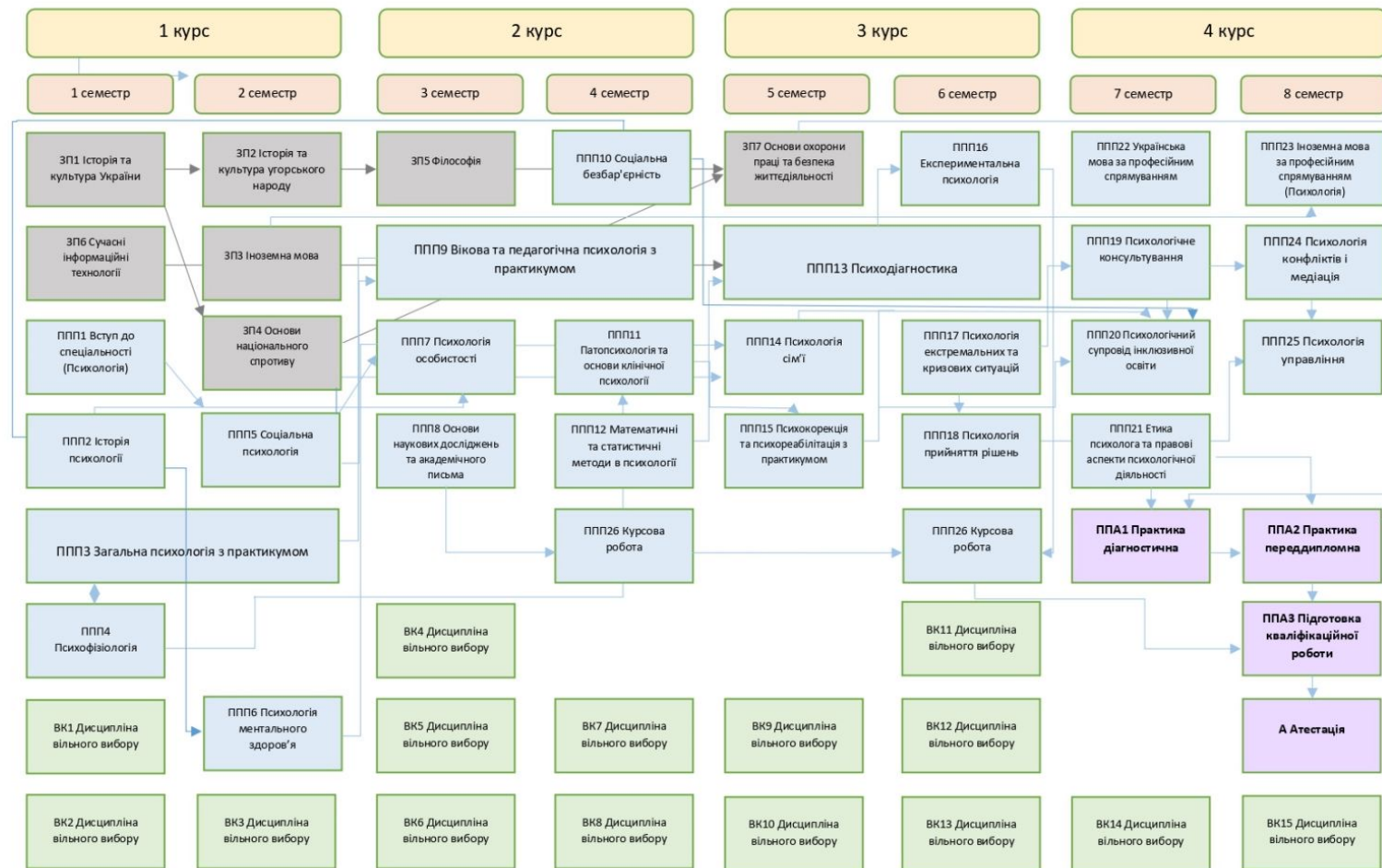
2.1. Перелік компонентів ОП

Код за навчальним планом	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
1.1. Цикл загальної підготовки (ЗП)			
ЗП 1	Історія та культура України	3	залік
ЗП 2	Історія та культура угорського народу	3	залік
ЗП 3	Іноземна мова	3	залік
ЗП 4	Основи національного спротиву ²	5	диф. залік
ЗП 5	Філософія	3	залік
ЗП 6	Сучасні інформаційні технології	3	залік
ЗП 7	Основи охорони праці та безпека життєдіяльності	4	залік
Загальний обсяг дисциплін загальної підготовки		24	
1.2. Цикл професійної підготовки (ППП)			
ППП 1	Вступ до спеціальності (Психологія)	3	екзамен
ППП 2	Історія психології	3	екзамен
ППП 3	Загальна психологія з практикумом	10	залік, екзамен
ППП 4	Психофізіологія	6	залік
ППП 5	Соціальна безбар'єрність	4	екзамен
ППП 6	Соціальна психологія	6	екзамен
ППП 7	Психологія ментального здоров'я	4	залік
ППП 8	Психологія особистості	6	екзамен
ППП 9	Основи наукових досліджень та академічного письма	3	залік
ППП 10	Вікова та педагогічна психологія з практикумом	12	екзамен, екзамен
ППП 11	Патопсихологія та основи клінічної психології	6	екзамен
ППП 12	Математичні та статистичні методи в психології	4	залік
ППП 13	Психодіагностика	11	залік, екзамен
ППП 14	Психологія сім'ї	5	екзамен
ППП 15	Психокорекція та психореабілітація з практикумом	6	екзамен
ППП 16	Експериментальна психологія	4	екзамен
ППП 17	Психологія екстремальних та кризових ситуацій	4	екзамен
ППП 18	Психологія прийняття рішень	3	залік
ППП 19	Психологічне консультування	6	екзамен
ППП 20	Психологічний супровід інклюзивної освіти	8	екзамен
ППП 21	Етика психолога та правові аспекти психологічної діяльності	4	залік
ППП 22	Українська мова за професійним спрямуванням	4	екзамен

² ОК «Основи національного спротиву» обов'язкова для здобувачів вищої освіти, громадян України, які навчаються за денною формою навчання, відповідно до Закону України № 1702-IX від 16.07.2021 р. «Про основи національного спротиву» та Наказу МОН України №1002 від 30.06.2026 про Типову програму дисципліни «Основи національного спротиву».

ППП 23	Іноземна мова за професійним спрямуванням (Психологія)	4	екзамен
ППП 24	Психологія конфліктів і медіація	4	залік
ППП 25	Психологія управління	4	екзамен
ППП 26	Курсова робота	4	
Загальний обсяг дисциплін професійної підготовки		138	
1.3. Практична підготовка та атестація			
ППА 1	Практика діагностична	6	залік
ППА 2	Практика переддипломна	8	залік
ППА 3	Підготовка кваліфікаційної роботи	2	залік
А	Атестація	2	
А1	Фаховий екзамен	1	
А2	Захист кваліфікаційної роботи	1	
Загальний обсяг практичної підготовки		18	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ОСВІТНИХ КОМПОНЕНТ		180	
ВСЬОГО ЗА ДИСЦИПЛІНАМИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен за спеціальністю перевіряє досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі чи практичної проблеми у сфері психології, що передбачає застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті або в репозиторії закладу вищої освіти.
Вимоги до публічного захисту	У процесі публічного захисту кандидат на присвоєння бакалаврського ступеня повинен показати уміння чітко і впевнено викладати зміст, аргументовано відповідати на запитання та вести дискусію. Доповідь студента повинна супроводжуватися презентаційними матеріалами. Ухвалення екзаменаційною комісією рішення про присудження ступеня бакалавра з психології та видача диплома бакалавра за результатами підсумкової атестації студентів оголошуються після оформлення в установленому порядку протоколів засідань екзаменаційної комісії.

Атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня «Бакалавр» із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр з психології».

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (СК) КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14
ЗП1			+	+			+				+			
ЗП2			+	+			+				+			
ЗП3				+			+				+			+
ЗП4														
ЗП5	+	+	+											+
ЗП6				+	+	+	+				+			
ЗП7						+				+	+		+	
ППП1	+		+							+	+			
ППП2	+	+	+	+						+	+	+		
ППП3	+	+	+	+	+		+							
ППП4	+	+	+	+			+							
ППП5			+					+	+				+	
ППП6	+	+	+	+			+			+	+			+
ППП7			+	+				+	+	+	+	+		
ППП8	+	+	+	+			+	+	+		+	+		
ППП9	+	+		+	+		+				+	+		
ППП10	+	+	+	+		+	+	+	+				+	
ППП11	+		+	+				+					+	
ППП12				+	+	+	+				+			
ППП13				+	+	+	+			+	+	+		+
ППП14			+	+				+	+	+			+	
ППП15			+	+		+	+	+	+	+	+		+	
ППП16	+				+	+	+			+	+	+		
ППП17			+	+			+	+	+	+	+			
ППП18			+	+			+					+		+
ППП19			+	+				+					+	
ППП20			+	+				+	+	+			+	
ППП21								+		+	+	+		

ΠΠΠ22				+					+		+			+
ΠΠΠ23				+			+				+			+
ΠΠΠ24			+	+				+	+	+	+			+
ΠΠΠ25			+				+	+				+		+
ΠΠΠ26	+	+		+		+	+							
ΠΠΑ 1				+	+	+	+							
ΠΠΑ 2						+	+	+		+	+			
ΠΠΑ 3				+		+	+				+			

5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (ЗК) КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15
ЗП1				+	+		+			+	+			+	
ЗП2				+	+					+	+		+		
ЗП3	+		+	+				+	+		+		+		
ЗП4															+
ЗП5				+	+	+	+			+	+		+	+	
ЗП6	+		+	+			+				+				
ЗП7	+			+		+				+	+				
ППП1	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	
ППП2	+	+		+			+				+		+		
ППП3	+	+		+	+		+				+		+		
ППП4	+	+		+		+		+	+		+				
ППП5	+	+						+	+	+	+		+		
ППП6	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+		
ППП7	+	+		+	+	+		+			+		+		
ППП8	+	+		+	+	+	+	+		+	+		+		
ППП9	+	+		+		+	+	+	+	+		+		+	
ППП10	+	+		+	+	+		+			+		+		
ППП11	+	+		+		+	+	+	+						
ППП12	+	+	+	+	+	+	+								
ППП13	+	+	+	+		+		+		+					
ППП14	+	+		+	+			+							
ППП15	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
ППП16	+	+	+	+	+	+	+	+							
ППП17	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+		
ППП18	+	+		+	+	+	+					+	+		
ППП19	+	+		+	+			+	+		+		+		
ППП20	+	+		+	+			+	+		+		+		
ППП21	+	+		+	+	+				+	+	+	+		
ППП22	+		+	+			+	+	+	+	+				
ППП23	+		+	+			+	+	+	+	+				
ППП24	+	+		+		+		+	+	+	+	+	+		
ППП25	+			+	+			+	+			+	+		
ППП26	+	+	+	+	+	+	+	+				+		+	
ППА 1	+				+			+							
ППА 2	+			+				+	+			+			
ППА 3			+	+	+							+		+	

6. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

[illegible]

7. ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закон «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення:25.09.2018).

Закон «Про освіту» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення:25.09.2018).

Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти //URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>

Наказ МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 28.05.2021 р. № 593.

Наказ МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 29.12.2023 № 1583.

Наказ МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 13.06.2024 № 842.

Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> (дата звернення:20.04.2020).

Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010(Редакція від 30.11.2017)// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10> (дата звернення:25.09.2018).

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (редакція від 30.11.2017) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п> (дата звернення:25.09.2018).

Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF/print>

Професійний стандарт «Практичний психолог (соціальна сфера)», затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 03.02.2021 р. № 211.

Професійний стандарт «Практичний психолог закладу освіти», затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 24.11.2020 р. № 2425.

Професійний стандарт «Психолог установи соціального захисту», затверджений рішенням Національного агентства кваліфікацій від 27.09.2022 р. № 28.

Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь «бакалавр». Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 053 «Психологія» (наказ МОНУ №565 від 24.04.2019) // URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053psikhologiyabakalavr.pdf>

Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019 р. № 722/2019.

Закон України «Про основи національного спротиву» від 16.07.2021 №1702-IX, із змінами, внесеними Законом України №4826-IX від 25.03.2026. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>].

Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.06.2026 №1002 «Про затвердження Типової програми навчальної дисципліни “Основи національного спротиву”».

Корисні посилання:

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // URL: http://ihed.org.ua/images/pdf/standardsandguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення:25.09.2018).

Data for Sustainable Development Goals.ISCED-F (MCKO-Г) 2013 // URL: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-educationtraining-2013.pdf> (дата звернення:25.09.2018).
Data for Sustainable Development Goals.ISCED (MCKO) 2011 //URL: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf> (дата звернення:25.09.2018).

Інші рекомендовані джерела

Європейська кредитна трансферна накопичувальна система.: Довідник користувача [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf].

Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 № 3);

Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf];

Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Режим доступу: [https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/BolonskyiProcessNewParadigm\(%D0%AE_%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87\).pdf](https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/BolonskyiProcessNewParadigm(%D0%AE_%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87).pdf)];

Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf];

Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf];

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf];

EQF-LLL – European Qualifications Frameworkfor Lifelong Learning [Режим доступу:https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efl/files/brochexp_en.pdf];

International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>];

ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013):UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>].

QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режим доступу:<http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>];

TUNING(для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].